

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף נ"ח of נזיר. מסכת נזיר.
Some of the topics we will learn about include:

הקפת כל הראש

שמיה הקפה או לאו שמיה הקפה

Whether shaving the entire head is included in the prohibition against shaving the corners. The Gemara tries to show that this is a מחלוקת תנאים.

עשה דוחה לא תעשה

A positive commandment overrides a prohibition, if there is no way to reconcile both obligations. The Gemara discusses various sources for this Halachah. A positive commandment can even supersede a עשה ולא תעשה, a positive AND negative commandment, if the prohibition is

עשה ולא תעשה, only applicable to certain people, such as the prohibitions of a Kohein, or

עשה ולא תעשה, if they can be annulled, such as the prohibition of a נזיר.

Through its discussion, the Gemara also references the following important ideas:

B ציצית - מין הכנף

Although the Pasuk seems to say that ציצית can only be made from צמר ופשתים, wool or linen, רבא explains that they can also be made from other materials, if they are being used with a garment made from that same material.

A

הקפת כל הראש
שמיה הקפה או לא

עשה דוחה לא תעשה
ועשה

אינו שוה בכל ♦ ישנו בשאלה

B

ציצית - מין הכנף

1 בס"ד

So let's review...

The Gemara earlier discussed whether

הקפת כל הראש

שמייה הקפה או לאו שמייה הקפה

Whether shaving the entire head is also considered rounding the corners and forbidden?

לימא הקפת כל הראש תנאי היא

The Gemara wants to show that perhaps this is actually a מחלוקת תנאים:

The Pasuk regarding מצורע says

'והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ג'

The מצורע shaves all of his hair.

The word ראשו, specifically mentioning his head, is superfluous, because it already says שערו, all his hair?

1

The Gemara earlier discussed whether
הקפת כל הראש
שמייה הקפה או לאו שמייה הקפה

?

לימא הקפת כל הראש תנאי היא

והיה ביום השביעי

יגלח את

כל שערו

את ראשו

ואת זקנו

Mentioning
"his head"
is superfluous

! It already says
"all his hair"

2

One ברייתא says that the word is needed to tell us that every מצורע shaves his head despite the prohibition of לא תעשה, shaving off the פאות; while a second ברייתא says that it is only needed to include even a Nazir, despite the עשה ולא תעשה forbidding a Nazir to shave.

At first, the Gemara explains that the first ברייתא holds

הקפת כל הראש שמייה הקפה

And so every מצורע violates this prohibition when shaving his entire head. The Pasuk is therefore needed

למידחי לאו גרידא

To tell us that the עשה of the מצורע shaving his hair overrides the לאו of הקפת הראש;

The second ברייתא however, holds that

הקפת כל הראש לא שמייה הקפה

And so a regular מצורע does NOT violate a prohibition when he shaves. Therefore, the Pasuk is only needed

למידחי את לא תעשה ועשה

To teach that a מצורע may shave while he is also a Nazir, even though he violates both the לאו of

תער לא יעבור על ראשו

And the עשה of

קדוש יהיה גדל שער ראשו

2

First Breissa

את ראשו

מצורע

shaves his head

despite the לא תעשה

of לא תקיפו

פאת ראשכם

Second Breissa

את ראשו

נזיר מצורע

also shaves his head

despite the לא תעשה

and עשה forbidding

a Nazir to shave

הקפת כל הראש

שמייה הקפה

And every מצורע violates this when shaving his entire head.

The Pasuk is therefore needed

למידחי לאו גרידא

הקפת כל הראש

לא שמייה הקפה

And so a regular מצורע does not violate a prohibition when he shaves.

The Pasuk is only needed

למידחי לא תעשה ועשה

3 However, the Gemara rejects this proof:
 דכ"ע הקפת כל הראש שמה הקפה
 Perhaps all agree that shaving the entire head is forbidden. The first ברייתא therefore learns from this Pasuk that a regular מצורע shaves his head, thereby teaching us the principle of עשה דוחה לא תעשה
 A positive commandment overrides a prohibition.

The second ברייתא, on the other hand, uses ראשו for נזיר מצורע in the case of מצורע; עשה דוחה לא תעשה. Because he has an alternate source for the prohibition against wearing clothing of a mixture of wool and linen, and immediately thereafter writes גדילים תעשה לך, the Mitzvah of ציצית, to teach us that

הא גדילים תעשה לך מהם
 You may wear ציצית of שעטנז.
 Now, once we learnt the principle of עשה דוחה לא תעשה, we know that a מצורע shaves as well, because the עשה of the מצורע overrides the לאו of הראש. Therefore, ראשו is not needed for מצורע, but for נזיר מצורע which is a עשה דוחה לא תעשה.

The first ברייתא however, derives a different Halachah from this juxtaposition;
 That ציצית are made from צמר ופשתים, even though another Pasuk says ונתנו על ציצית הכנף
 Which indicates, מין כנף, the ציצית may be made from whatever material the garment is made of?
 רבא explains that צמר ופשתים פוטרים בין במין בין שלא במין
 צמר of wool or linen can be used for garments of all materials, while שאר מינין במין פוטרין שלא במין אין פוטרין
 Other materials may only be used for ציצית, if they are of the same material as the garment.

4 We have established that from the extra word ראשו; the first ברייתא derives the principle of עשה דוחה לא תעשה
 While according to the second ברייתא, this Pasuk teaches us עשה דוחה לא תעשה
 In the case of נזיר מצורע ועשה

5 There is actually another source for the principle of עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע regarding מזורע:
 The superfluous word זקנו in the Pasuk of מזורע teaches that a כהן מצורע shaves his beard, even though he transgresses the prohibition לא תעשה את ראשו זקנו, AND the positive commandment יהיו קדושים, for a Kohein to maintain his holiness.

Therefore, the first ברייתא, which uses ראשו for עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע, indeed learns מזורע עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע, and we can apply עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע to עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע as well.

However, the second ברייתא does not learn עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע from זקנו, because עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע לא ילפינן שכן לאו שאינו שוה בכל. The prohibitions of a Kohein are not universal, and so they can more easily be overridden. Therefore, he needs the Pasuk to teach that we say עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע for מזורע מצורע.

5 **Another source for עשה דוחה לא תעשה - ועשה מצורע regarding מזורע**

והיה ביום השביעי יגלחו את כל שערו את ראשו ואת זקנו

First Breissa
עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע

Second Breissa
עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע

מכאן לא ילפינן לך לאו לאינו שוה בכל

כהן מצורע shaves his beard, even though he transgresses לא תעשה את ראשו זקנו and the positive commandment קדושים יהיו

6 The Gemara eventually explains that according to both ברייתות, the word ראשו implies that ANY מצורע can shave his head, and the word זקנו implies that ANY מצורע can shave his beard; and we can learn from either Pasuk that we say

עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע and נזיר מצורע and נזיר מצורע;
 However, the Gemara explains that we need both Pesukim, because כהן מצורע and מצורע cannot be learned from each other:

כהן מצורע לא ילפינן שכן לאו שאינו שוה בשאלה
 A Nazir has a leniency that his prohibition can be annulled.

ונזיר מצורע לא ילפינן שכן לאו שאינו שוה בכל
 The Kohein's prohibitions are not universal. These are reasons for each to be more easily overridden. Therefore, we need both Pesukim to teach us that נזיר מצורע AND כהן מצורע applies to both עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע and עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע.

And the Gemara adds that בעלמא לא ילפינן מינייהו משום דאיכא למיפרך כדאמרן
 These leniencies are also the reason why we cannot derive from these Pesukim a general principle of עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע. Rather this Halachah is unique to נזיר מצורע and כהן מצורע.

6 **The Gemara eventually explains that according to both Breissos**

והיה ביום השביעי יגלחו את כל שערו את ראשו ואת זקנו

First Breissa
ANY מצורע shaves his head עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע

Second Breissa
ANY מצורע shaves his head עשה דוחה לא תעשה ועשה מצורע

Regarding נזיר מצורע and כהן מצורע

ANY מצורע את ראשו ואת זקנו כהן מצורע

נזיר מצורע לא ילפינן מינייהו משום דאיכא למיפרך כדאמרן

כך מנציח לא ילפינן לך לאו לאינו שוה בכל

נזיר מצורע לא ילפינן מינייהו משום דאיכא למיפרך כדאמרן